

Młoda Polska
Wersja A
Klucz odpowiedzi

Nr	Odpowiedzi	Punktacja
1.	Wszystkie wymienione pojęcia odnoszą się do zespołu zjawisk kulturalno-artystycznych mających miejsce w Europie na przełomie XIX i XX wieku (w Europie już w latach 60. i 70. XIX wieku, w Polsce nieco później).	0–1 pkt
2.	C	0–1 pkt
3.	P F P P F P	0–3 pkt 3 pkt – wszystkie odpowiedzi są poprawne 2 pkt – dopuszczalny 1 błąd 1 pkt – dopuszczalne 2 błędy
4.	Oba te miasta znajdowały się w Galicji – zaborze austriackim. Austriacy dopuszczali pewną autonomię życia kulturalnego Polaków, dlatego możliwy był tam rozwój teatrów, kabaretów, kawiarni artystycznych. Polacy mogli tam także wypowiadać się w języku ojczystym w urzędach oraz szkołach. Zarówno do Krakowa, jak i do Lwowa przybywali młodzi ludzie podejmujący studia na tamtejszych uniwersytetach, artyści powracający z zagranicznych wojaży przywożący nowe idee i pomysły.	0–1 pkt
5.	Przedstawiciele cyganerii buntowali się przeciwko powszechnie obowiązującym normom oraz konwenansom, pogardzali mieszczańskim stylem życia, krytykowali moralność filistrów, dla których priorytetem była stabilizacja finansowa. Bohema ceniła wolność ducha, możliwość wymiany poglądów i myśli. Filistrzy stali się przedmiotem krytyki i drwiny ze strony modernistycznych artystów. Styl życia przez nich reprezentowany bohemą utożsamiała z nudą i obłudą. Mieszczanie nie pochwalali stylu życia bohemy artystycznej, który godził w ich mieszczańskie przyzwyczajenia. Nie do przyjęcia było dla nich przede wszystkim to, w jaki sposób funkcjonowały kobiety – artystki bywające w kawiarniach, pozujące malarzom nierzadko do aktów.	0–2 pkt 2 pkt – opisanie stosunków pomiędzy obiema grupami oraz reprezentowanych przez nie wartości i światopoglądu 1 pkt opisanie stosunków pomiędzy obiema grupami
6.	Głosiciele hasła „sztuka dla sztuki” (ze Stanisławem Przybyszewskim na czele) podkreślali autonomię twórcy i jego dzieła – prawdziwa sztuka w ich mniemaniu nie spełnia żadnych funkcji (społecznych czy dydaktycznych), ale stanowi cel sam w sobie. Artysta jest w tym ujęciu kapłanem sprawującym liturgię sztuki.	0–1 pkt
7.	<u>Proponowane odpowiedzi:</u> 1. Niepokój towarzyszący końcówce wieku, rozpad dotychczasowego świata (dążenie niektórych państw do umacniania swojej pozycji politycznej). 2. Wzrost znaczenia proletariatu zagrażający panującemu łaadowi społecznemu. 3. Lęk przed utratą własnej odrębności wywołany przez zmiany takie jak wielki skok demograficzny, rozwój komunikacji, umasowienie produkcji. 4. Nasilające się przekonanie o upadku zasad i wartości (instytucja rodziny, religia, moralność). 5. Kryzys mieszczańskiej obyczajowości.	0–2 pkt po 1 pkt za każdą poprawną odpowiedź
8.	B	0–1 pkt

9.	<u>Gabriela Zapolska</u> : E, H, F, D, G <u>Stanisław Wyspiański</u> : A, B, C, I	0–2 pkt 2 pkt – brak błędów 1 pkt – dopuszczalny 1 błąd
10.	Prąd artystyczny: symbolizm Uzasadnienie: Na obrazie przedstawione zostały symbole: trzymana przez kobietę kosa, gest zamykania oczu.	0–2 pkt
11.	a) dekadentyzm, symbolizm, fascynacja demonizmem, spleen, nihilizm	0–2 pkt 2 pkt – brak błędów 1 pkt – dopuszczalny 1 błąd
	b) Np. „I światła szarego blask sączy się senny”	0–1 pkt
12.	<u>Henri Bergson</u> : Rzeczywistość otaczająca człowieka jest zmienna i różnorodna, a wszechświatem i człowiekiem kieruje „pęd życiowy” (<i>élan vital</i>). <u>Artur Schopenhauer</u> : To człowiek i jego świadomość stwarzają świat, żądzą życia wyraża wola. <u>Friedrich Nietzsche</u> : Istnienie ludzkie jest bezcelowe, upadły wszystkie dotychczasowe idee. <u>Henri Bergson</u> : Rzeczywistość otaczająca człowieka jest zmienna i różnorodna, a wszechświatem i człowiekiem kieruje „pęd życiowy” (<i>élan vital</i>).	0–3 pkt po 1 pkt za każdą poprawną odpowiedź
13.	<u>Przykładowa odpowiedź</u> : 1. brak porozumienia pomiędzy poszczególnymi klasami społecznymi 2. prywatna, dbanie o własne interesy	0–2 pkt po 1 pkt za każdą poprawną odpowiedź
14.	Dulszczyzna – drobnomieszczaństwo w najgorszym wydaniu, kołtuństwo, podwójna moralność, hipokryzja	0–1 pkt
15.	<u>fascynacja Tatrami</u> : <i>Na skalnym Podhalu, Melodia mgieł nocnych, Widok ze Świnicy do Doliny Wierchcichej</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera <u>nietzscheanizm</u> : <i>Kowal</i> Leopolda Staffa <u>rozrachunek z narodowymi powstaniem</u> : <i>Rozdziobią nas kruki, wrony</i> Stefana Żeromskiego, <i>Wesele</i> Stanisława Wyspiańskiego <u>tematyka wiejska</u> : <i>Chłopi</i> Władysława Stanisława Reymonta, <i>Wesele</i> Stanisława Wyspiańskiego	0–3 pkt 3 pkt – za 4 poprawne przykłady 2 pkt – za 3 poprawne przykłady 1 pkt – za 2 poprawnych przykłady
16.	<u>funkcje dialektyzacji</u> : oddanie kolorytu lokalnego, podkreślenie autentyczności opisywanego środowiska <u>przykłady</u> : <i>Chłopi</i> Władysława Stanisława Reymonta, <i>Wesele</i> Stanisława Wyspiańskiego	0–2 pkt 1 pkt za podanie funkcji 1 pkt za odwołanie się do dwóch tekstów
RAZEM		30 pkt

